

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԲԱՆ-
ԿԻ ՄԻՋԵՎ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒԼԻՍԻ 16-ԻՆ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ՀԱՅԱՍՏԱՆ -
ԴԻՄԱԿԱՅՈՒՆ ՍՅՈՒՆԻՔ ԾՐԱԳԻՐ» ԿԶԵՀ + ՀԱՏՈՒԿ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՊԱ-
ՏՈՒՀԱՆ 1» ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ-
ԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ
ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

17 նոյեմբերի 2025 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.
նախագահող՝
դատավորներ՝

Արման Դիլանյանի,
Արտակ Զեյնալյանի (զեկուցող),
Հրայր Թովմասյանի,
Դավիթ Խաչատուրյանի,
Երվանդ Խունդկարյանի,
Հովակիմ Հովակիմյանի,
Էդգար Շաթիրյանի,
Սեդա Սաֆարյանի,
Արթուր Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ՝
Կառավարության ներկայացուցիչներ՝

Տարածքային կառավարման և
ենթակառուցվածքների նախարարի
տեղակալ Քրիստինե Ղալեչյանի,
Արդարադատության նախարարի
տեղակալ Տիգրան Դադունցի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի
3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրա-
կան օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դոնբաց նիստում բանավոր ընթացակարգով քննեց ««Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև 2025 թվականի հուլիսի 16-ին ստորագրված «Հայաստան - Դիմակայուն Սյունիք ծրագիր» ԿԶԵՀ + Հատուկ ներդրումային պատուհան 1» ֆինանսական պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2025 թվականի սեպտեմբերի 11-ի N 1294-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Հայաստան - Դիմակայուն Սյունիք ծրագիր» ԿԶԵՀ + Հատուկ ներդրումային պատուհան 1» ֆինանսական պայմանագիրը վավերացնելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2025 թվականի սեպտեմբերի 18-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Լսելով սույն գործով զեկուցողի զեկույցը, Կառավարության ներկայացուցիչների բացատրությունները, հետազոտելով պայմանագիրը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց**.

1. Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև «Հայաստան - Դիմակայուն Սյունիք ծրագիր» (այսուհետ՝ Ծրագիր) ԿԶԵՀ + Հատուկ ներդրումային պատուհան 1» ֆինանսական պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր) ստորագրվել է 2025 թվականի հուլիսի 16-ին Լյուքսեմբուրգում՝ Սյունիքի մարզում բազմաողորտային ներդրումներ կատարելու միջոցով հասցեական աջակցություն տրամադրելով՝ վերջին հակամարտությունների հետևանքները վերացնելու նպատակով:

2. Պայմանագրի Նախաբանի «ա» կետի համաձայն՝ Հայաստանի Հանրապետությունը՝ ի դեմս Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության (ՖՆ), նշել է, որ այն, հանդես գալով, ի թիվս այլնի, մասնավորապես՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության միջոցով (ՏԿԵՆ) **(Իրականացնող մարմին՝** ստորև սահմանված կարգով), ստանձնում է կարևոր պետական ենթակառուցվածքներում ներդրումներ կատարելու միջոցով վերականգման համար խիստ անհրաժեշտ աջակցության տրամադրման նախագծի իրականացումը՝ դրանում ներառելով տեղահանված բնակչության հիմնական ենթակառուցվածքային կարիքները, Հայաստանի հարավային մարզում, որը զգալի տուժել է Լեռնային Ղարաբաղի ճգնաժամի հետևանքով (յուրաքանչյուր գործողություն՝ **Նախաձեռնություն կամ ենթանախագիծ**, և միասին՝

Նախագիծ), ինչն առավել մանրամասն ներկայացված է Պայմանագրի «Ա» հավելվածում սահմանված տեխնիկական նկարագրում (**Տեխնիկական նկարագիրը**): Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամը (ՀՏՀՀ) հանդես է գալիս որպես ծրագրերի իրականացման գրասենյակ (ԾԻԳ)¹՝ Իրականացնող մարմնի մակարդակում Նախագծի իրականացմանը և կառավարմանն աջակցելու համար:

Դիմումին կից ներկայացված Տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության Պայմանագրի կատարման համար պատասխանատու մարմինների վերաբերյալ տեղեկատվության համաձայն՝ «Դիմակայուն Սյունիք» (RESYP) ծրագրի՝ խմելու ջրամատակարարման բաղադրիչն իրականացնող մարմին(ներ)ը կլինի/կլինեն ՀՏՀՀ-ն և/կամ Ջրային կոմիտեն:

3. Պայմանագրի Նախաբանի «գ» կետով սահմանվում է, որ Պայմանագրով ֆինանսավորումը տրամադրվում է Կայուն զարգացման եվրոպական հիմնադրամին (ԿՀԵՀ+) համապատասխան, որն ինտեգրված ֆինանսական փաթեթ է, ապահովում է ֆինանսավորման ներուժ՝ դրամաշնորհների, բյուջետային երաշխիքների և ֆինանսական գործիքների տեսքով ամբողջ աշխարհում և մասնավորապես՝ սուվերեն գործընկերների և ոչ առևտրային ենթասուվերեն գործընկերների հետ գործառնությունների բացառիկ ներդրումային պատուհանի շրջանակներում՝ համաձայն ՀՂՄՀԳ-ԳԵ կանոնակարգի՝ 36.1 հոդվածի (ԿՀԵՀ+ՀՆՊ1²): ՀՂՄՀԳ-ԳԵ կանոնակարգի 36.8 հոդվածի համաձայն՝ 2022 թվականի ապրիլի 29-ին Բանկը և Եվրոպական միությունը՝ ի դեմս Եվրոպական հանձնաժողովի, կնքել են ԿՀԵՀ+ երաշխիքային համաձայնագիրը (**ԿՀԵՀ+ՀՆՊ1 երաշխիքային համաձայնագիր**), որով Եվրոպական միությունը Բանկին տրամադրել է համապարփակ երաշխիք Բանկի ֆինանսավորման թույլատրելի գործառնությունների համար՝ ՀՂՄՀԳ-ԳԵ կանոնակարգի (**ԿՀԵՀ+ՀՆՊ1 երաշխիք**) 4-րդ հոդվածի 2-րդ կետում նշված աշխարհագրական տարածքներում գտնվող երկրներում իրականացվող նախագծերի առնչությամբ: Հայաստանի Հանրապետությունն իրավասու երկիր է՝ համաձայն ՀՂՄՀԳ-ԳԵ կանոնակարգի:

4. Պայմանագիրն ունի հավելվածներ՝ Հավելված Ա «**Տեխնիկական նկարագիրը**», Հավելված Բ «**ԵՎՐԻԲՈՐ-ը**», Հավելված Գ «**Հատկացման առաջարկի/Ընդունման ձևը (Հոդվածներ 1.2.Բ և 1.2.Գ)**», Հավելված Դ «**Տոկոսադրույքի վերանայումը և փոխարկումը**», Հավելված Ե «**Վարկառուի կողմից տրամադրվելիք հավաստագրերը**»:

5. Ըստ Պայմանագրի **Հավելված Ա-ի**՝ Նախագծի նպատակն է Հայաստանի Սյունիքի մարզում բազմաոլորտային ներդրումներ կատարելու միջոցով տրամադրել հասցեական աջակցություն՝ վերացնելով վերջին հակամարտությունների հետևանք-

¹ Եվրոպական խորհրդարանի և Եվրոպական խորհրդի 2021 թվականի հունիսի 9-ի թիվ 2021/947 (ԵՄ) կանոնակարգը, որով սահմանվում է Հարևանության, զարգացման և միջազգային համագործակցության գործիքը՝ Գլոբալ Եվրոպա:

² Հատուկ ներդրումային պատուհան 1:

ները: Դրանում ընդգրկված կլինեն Սյունիքի մարզի տարբեր համայնքներ, որոնք էապես տուժել են պատերազմի հետևանքով՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով այն համայնքներին, որոնք կա՛մ ընդունում են տեղահանված անձանց, կա՛մ իրենք են վերականգնվում հակամարտության հետևանքով կրած վնասներից: Նախաձեռնության շրջանակներում ապահովվում է տեխնիկական աջակցության արդյունավետ օգտագործումը և վերահսկվում է տեղական ենթակառուցվածքների բարելավմանն ուղղված ենթագործողությունների իրականացումը և դիտանցումը, մասնավորապես՝ ջրային, առողջապահության և կրթության ոլորտներում համայնքի դիմակայունությունը և տնտեսության վերականգնումը խթանելու համար:

ԵՆԲ-ի գործողություն-միջամտություններն ապահովում են Սյունիքում Կառավարության առաջնահերթությունների, Կառավարության ոլորտային բարեփոխումների իրականացումը և համաձայնեցվում են Սյունիքի մարզում դիմակայունության բարձրացմանն ուղղված հարակից միջոցառումներ իրականացնող այլ համապատասխան զարգացման գործընկերների աշխատանքների հետ և փոխլրացնում այն: Կառավարության նախարարությունները և Սյունիքի մարզպետարանն ակտիվ գործունեություն են ծավալում այդ օրակարգն իրագործելու համար, որի հիմնական ներդրումային առաջնահերթություններն են՝ i) որակյալ առողջապահական և բժշկական ծառայությունների հասանելիությունը, ii) որակյալ տեխնիկական և մասնագիտական կրթական ծառայությունների հասանելիությունը և iii) ջրային ռեսուրսներին համայնքի և ընտանիքների հասանելիությունը:

Գործողություն-միջամտությունների արդյունքում կբարելավվեն լավարկված սոցիալական ծառայություններին (առողջապահություն, կրթություն և ջրամատակարարում) և կենսապահովման միջոցներին ընտանիքների և համայնքի հասանելիությունը, զբաղվածության և տնտեսական գործունեության հնարավորությունները: Տեղահանված ընտանիքների և փախստականների համար կբարելավվեն ծառայություններին հասանելիությունը, առողջական վիճակի ցուցանիշները, և կընդլայնվեն կենսապահովման հնարավորությունները:

Ըստ Պայմանագրի **Հավելված Ա-ի**՝ Հայաստանի Սյունիքի մարզում առաջարկվող Գործողությունը նախատեսված է խիստ կարևոր սոցիալական ենթակառուցվածքները հզորացնելու համար: Սա ներառում է հիմնական օբյեկտների վերականգնում և շինարարություն, ինչպիսիք են տեխնիկական և մասնագիտական կրթության և ուսուցման քոլեջները, առողջապահական հաստատությունները, այդ թվում՝ կենսական նշանակության ջրային ենթակառուցվածքի վերականգնումը՝ հիմնականում Սյունիքի մարզի գյուղական տարածքներում տեղահանված անձանց և ընդունող համայնքների հիմնական կարիքները բարելավելու և արժանապատիվ կենսապայմաններ ապահովելու համար:

Ենթագործողությունների ցանկը սահմանվում է Իրականացնող մարմնի կողմից՝ Ենթակալական ներդրումային բանկի (այսուհետ՝ ԵՆԲ) կողմից հաստատված

նախնական գնահատման մեթոդաբանության օգտագործմամբ: Իրականացնող մարմինը ենթագործողությունների վերջնական ցանկը ներկայացնում է Բանկի հաստատմանը՝ նախապես սահմանված ձևաչափով, որը կհամաձայնեցվի իրականացման փուլում: Ներկայացման ենթակա այս փաստաթղթերի կազմում կներառվի գնումների մանրամասն պլան: Կարևոր է նշել, որ ենթագործողությունների ցանկն ունի նախնական բնույթ, և դրանում կարող են կատարվել ճշգրտումներ գործողության իրականացման ընթացքում:

6. Պայմանագրով Բանկը Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրում է, և Հայաստանի Հանրապետությունն ընդունում է 50,000,000.00 եվրոյի չափով (հիսուն միլիոն եվրո) վարկ (Վարկ) Նախագծի ֆինանսավորման համար: Վարկը հատկացվում է մինչև 15 (տասնհինգ) Տրանշով և ոչ ավելի, քան մեկ (1) Տրանշ՝ 30-օրյա (երեսուն) ժամկետում: Յուրաքանչյուր Տրանշի գումարը կազմում է նվազագույնը 1,000,000.00 եվրո (մեկ միլիոն եվրո) կամ (եթե ավելի քիչ) Վարկի չօգտագործված ամբողջ մնացորդը: Առաջին Տրանշի առավելագույն գումարը չի գերազանցում 5,000,000.00 եվրոն (հինգ միլիոն եվրո):

7. Պայմանագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է, մասնավորապես, ներքոնշյալ պարտավորությունները՝

7.1. չհակասելով Պայմանագրի 5.2 հոդվածի «ե» կետին՝ ընդունել, որ Հայաստանի Հանրապետության կողմից ծանուցված Հատկացման հաշվին կատարված վճարումները Պայմանագրի համաձայն կատարվող հատկացումներ են այնպես, ինչպես այն դեպքում, երբ դրանք կատարվեին Հայաստանի Հանրապետության սեփական բանկային հաշվին (հոդված 1.2.Դ),

7.2. մինչև Հատկացման առաջարկի առաջին պահանջը՝ Բանկի համար բավարար ձևով և բովանդակությամբ Բանկին տրամադրել ապացույց, որ Հայաստանի Հանրապետության կողմից Պայմանագրում պատշաճ կերպով լիազորված է, Հայաստանի Հանրապետության անունից Պայմանագիրն ստորագրող անձը կամ անձինք պատշաճ կերպով լիազորված են դա անելու՝ յուրաքանչյուր այդպիսի անձի կամ անձանց ստորագրության նմուշով, Պայմանագրի առնվազն 2 (երկու) բնօրինակ պատշաճ կերպով ստորագրված է բոլոր Կողմերի կողմից, և Լիազորված ստորագրող անձանց և հաշիվների ցանկը՝ նախքան Հայաստանի Հանրապետության կողմից Հատկացման առաջարկ հայցելը՝ համաձայն 1.2.Բ հոդվածի (հոդված 1.4.Ա),

7.3. Պայմանագրով սահմանված Տրանշների հատկացման համար բավարարել Պայմանագրի 1.4 հոդվածով սահմանված պահանջները (հոդված 1.4.),

7.4. Ընդունված տրանշի հատկացումը հետաձգելու գրավոր խնդրանքով Բանկին համաձայն դեպքում ապահովել, որ այդ խնդրանքը Բանկի կողմից ստացվի Ընդունված տրանշի Հատկացման պլանավորված ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ)

Աշխատանքային օր առաջ և դրանում նշված լինեն Պայմանագրի 1.5.Ա(1) հոդվածում շարադրված պահանջները (հոդված 1.5.Ա(1)),

7.5. Ընդունված տրանշի հատկացումը Պայմանագրի 1.5.Ա(1) կամ 1.5.Ա(2) կետերի համաձայն հետաձգվելու դեպքում վճարել Հետաձգման վճար, որը հաշվարկվում է Ընդունված տրանշի հետաձգված կամ կասեցված գումարի վրա՝ տարեկան 0.125%-ից (12.5 բազիսային կետ) բարձր տոկոսադրույքով, և այն տոկոսադրույքից բարձր տոկոսադրույքով, որով տոկոսադրույքը, որը կկիրառվեր այդպիսի Տրանշի նկատմամբ, եթե այն հատկացվեր Հայաստանի Հանրապետությանը Հատկացման պլանավորված ամսաթվին, գերազանցում է ԵՎՐԻԲՈՐԸ (մեկ ամսվա դրույքաչափ)՝ հանած 0,125% (12.5 բազիսային կետ), եթե այդպիսի դրույքաչափը գրոյից քիչ չէ, որի դեպքում այն սահմանվում է գրո (հոդված 1.5.Ա(3) և Նախաքանի «Սահմանումները» բաժին),

7.6. Բանկին վճարել Ընդունված տրանշի գումարի վրա հաշվարկված Հետաձգման վճարը, եթե Բանկը կասեցնում է Ընդունված տրանշը Փոխհատուցման ենթակա կանխավճարի դեպքի կամ Պարտավորությունների չկատարման դեպքի կամ այնպիսի դեպքի կամ հանգամանքի առկայության դեպքում, որը ժամանակի ընթացքում կամ Պայմանագրով նախատեսված ծանուցման կամ որևէ որոշման կայացման հետևանքով (կամ վերոշարադրյալ դեպքերի համակցության արդյունքում) Փոխհատուցման ենթակա կանխավճարի դեպք է կամ Պարտավորությունների չկատարման դեպք, կամ Էական բացասական փոփոխություն տեղի ունենալու դեպքում (հոդված 1.6.Գ(1)),

7.7. Ընդունված տրանշը, որը Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշ է (Չեղարկված տրանշ), Հայաստանի Հանրապետության կողմից՝ համաձայն Պայմանագրի 1.6.Ա հոդվածի, կամ Բանկի կողմից՝ Փոխհատուցման ենթակա կանխավճարի դեպքի կամ այն հանգամանքի դեպքում, որը ժամանակի ընթացքում կամ սույն Պայմանագրով նախատեսված ծանուցման կամ որևէ որոշման կայացման հետևանքով (կամ վերոշարադրյալ դեպքերի որևէ համակցության դեպքում) Փոխհատուցման ենթակա կանխավճարի դեպք է, կամ Էական բացասական փոփոխություն տեղի ունենալու դեպքում կամ 1.5.Բ հոդվածի համաձայն չեղարկվելու դեպքում Բանկին վճարել փոխհատուցում այդ Չեղարկված տրանշի մասով (հոդված 1.6.Գ(2)(ա)),

7.8. Բանկին վճարել կամ ապահովել, որ վճարվի 50,000.00 (հիսուն հազար) եվրո գնահատման վճար Բանկի կողմից Նախագծի վերաբերյալ իրականացված գնահատման մասով և ապահովել, որ այդ գնահատման վճարը կատարվի Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող Աշխատանքային օրվանից սկսած 15 (տասնհինգ) Աշխատանքային օրվա ընթացքում, իսկ Պայմանագրի 1.6 հոդվածի համաձայն Վարկի չեղարկման դեպքում Բանկին այդ չեղարկման ամսաթվին վճարել գնահատման վճարը (հոդված 1.8),

7.9. Բանկին վճարել չօգտագործման միջնորդավճար, որը հաշվարկվում է Վարկի օրական չօգտագործված և չչեղարկված մնացորդի նկատմամբ՝ Պայմանագիրն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից հետո 36 (երեսունվեց) ամիս անց ընկած ամսաթվից մինչև Վերջնական հասանելիության ամսաթիվը, տարեկան 0.10% (տասը բազիսային կետ) տոկոսադրույքով (հոդված 1.9(ա)),

7.10. Հաշվեգրված չօգտագործման միջնորդավճարը վճարել յուրաքանչյուր Վճարման ամսաթվին³ մինչև Վերջնական հասանելիության ամսաթիվը, և Վերջնական հասանելիության ամսաթվին կամ, եթե Վարկը 1.6 հոդվածի համաձայն ամբողջությամբ չեղարկվել է մինչև Վերջնական հասանելիության ամսաթիվը, ապա Պայմանագրի 1.9(բ) հոդվածի «i» ենթակետում նշված վճարման ամսաթվին՝ չեղարկման ամսաթվից անմիջապես հետո (հոդված 1.9(բ)),

7.11. Պայմանագրի 1.9 հոդվածի համաձայն՝ վճարման ենթակա գումարները (Չօգտագործման միջնորդավճար) վճարել Վարկի արժույթով (հոդված 1.9(դ), վերջին պարբերություն),

7.12. ապահովել, որ Պայմանագրի 1.5 և 1.6 հոդվածներով նախատեսված՝ վճարման ենթակա գումարները վճարվեն եվրոյով և Հայաստանի Հանրապետության կողմից Բանկի պահանջն ստանալուց հետո 15 (տասնհինգ) օրվա ընթացքում կամ Բանկի պահանջում սահմանված ցանկացած ավելի երկար ժամկետում (հոդված 1.10),

7.13. Բանկին տրամադրել Ենթանախագծերի վերաբերյալ ցանկացած լրացուցիչ տեղեկություն, որը Բանկն իր հայեցողությամբ կարող է պահանջել (Հոդված 1.11.Ա(զ)),

7.14. Բանկից փոխառության ֆինանսավորում ստանալու համար համապատասխան լինելու նպատակով ստուգել Ենթանախագծերի՝ Բանկի համապատասխան և կիրառելի քաղաքականություններին և ուղեցույցներին համապատասխանությունը և ապահովել, որ բոլոր Ենթանախագծերը լինեն տեխնիկապես, տնտեսապես և ֆինանսապես կենսունակ և կայուն, համապատասխանեն Բանկի բնապահպանական և սոցիալական չափանիշներին և իրականացվեն Բանկի գնումների ուղեցույցում նկարագրված ընթացակարգերին համապատասխան (հոդված 1.11.Ա(է)),

7.15. յուրաքանչյուր Տրամադրման հայտի հետ ներկայացնել այդ Տրամադրման հայտում ընդգրկված Ենթանախագծի գնումների պլանը՝ Բանկի համար ընդունելի ձևով և բովանդակությամբ (հոդված 1.11.Ա(ը)),

7.16. վերատրամադրման անհնարինության կամ միայն մասամբ հնարավոր լինելու դեպքում Բանկից ծանուցումն ստանալուց հետո Պայմանագրի 4.3 հոդվածի համաձայն՝ Բանկին կանխավճարի տեսքով անհապաղ վճարել այն Չմարված

³ Վճարման ամսաթիվ՝ նշանակում է մարտի 20-ը և սեպտեմբերի 20-ը՝ Պայմանագրի Նախաբանի «Սահմանումները» բաժնում դրան տրված մեկնաբանությամբ:

փոխառության մասը, որը Բանկը հատկացրել է՝ հաշվի առնելով սկզբնական տրամադրումը (հոդված 1.12(գ)),

7.17. յուրաքանչյուր Տրանշի մասով տոկոսները, մայր գումարը և վճարման ենթակա այլ գանձումներ վճարել այն արժույթով, որով հատկացվել է այդ Տրանշը, իսկ այլ վճարումները, առկայության դեպքում, կատարել Բանկի կողմից սահմանված արժույթով՝ հաշվի առնելով այդ վճարման միջոցով փոխհատուցման ենթակա ծախսերի արժույթը (հոդված 2.2),

7.18. յուրաքանչյուր Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշի չմարված մնացորդի նկատմամբ վճարել տոկոս Ֆիքսված դրույքաչափով յուրաքանչյուր եռամսյակ կամ յուրաքանչյուր կիսամյակ՝ ապառքներով՝ համապատասխան Վճարման ամսաթվերին, ինչպես նշված է Հատկացման առաջարկում՝ սկսած Տրանշի Հատկացման ամսաթվին հաջորդող առաջին այդպիսի Վճարման ամսաթվից, իսկ Հատկացման ամսաթվից մինչև առաջին Վճարման ամսաթվին ընկած ժամանակահատվածը 15 (տասնհինգ) օր կամ ավելի քիչ լինելու դեպքում, այդ ժամանակահատվածում հաշվեգրված տոկոսի վճարումը հետաձգել մինչև հաջորդ Վճարման ամսաթիվը. Տոկոսը հաշվարկվում է 5.1 հոդվածի «ա» կետի հիման վրա (հոդված 3.1.Ա),

7.19. յուրաքանչյուր Լողացող դրույքաչափով տրանշի չմարված մնացորդի նկատմամբ վճարել տոկոս Լողացող դրույքաչափով յուրաքանչյուր եռամսյակ կամ յուրաքանչյուր կիսամյակ՝ ապառքներով՝ համապատասխան Վճարման ամսաթվերին, ինչպես նշված է Հատկացման առաջարկում՝ սկսած Տրանշի Հատկացման ամսաթվին հաջորդող առաջին այդպիսի Վճարման ամսաթվից, իսկ Հատկացման ամսաթվից մինչև առաջին Վճարման ամսաթվին ընկած ժամանակահատվածը 15 (տասնհինգ) օր կամ ավելի քիչ լինելու դեպքում, այդ ժամանակահատվածում հաշվեգրված տոկոսի վճարումը հետաձգել մինչև հաջորդ Վճարման ամսաթիվը (հոդված 3.1.Բ, պարբերություն 1),

7.20. Տրանշի տոկոսադրույքի բազայի վերանայման կամ փոխարկման տարբերակն իրացնելու դեպքում Տոկոսի վերանայումը/փոխարկումն ուժի մեջ մտնելու ամսաթվից («Դ» հավելվածում սահմանված ընթացակարգին համապատասխան) վճարել տոկոս՝ Պայմանագրի «Դ» հավելվածում նախատեսված դրույթներին համապատասխան սահմանված դրույքաչափով (հոդված 3.1.Գ),

7.21. չսահմանափակելով Պայմանագրի 10-րդ հոդվածը և 3.1 հոդվածից բացառության կարգով, վճարել ժամկետանց գումարների նկատմամբ հաշվեգրված տոկոսը՝ Պայմանագրի 3.2 հոդվածով սահմանված կարգով և դրույքաչափով (հոդված 3.2),

7.22. յուրաքանչյուր Տրանշ հետ վճարել մաս-մաս վճարումներով՝ համապատասխան Հատկացման առաջարկում նշված Հետվճարման ամսաթվերին՝ Պայմանագրի 2.3 հոդվածի համաձայն տրամադրված ամորտիզացման աղյուսակի պայմաններին համապատասխան (հոդված 4.1.Ա(ա)),

7.23. Պայմանագրի 4.2.Բ(3) հոդվածին համապատասխան՝ Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշի կանխավճար կատարելու դեպքում Կանխավճարի ամսաթվին Բանկին վճարել Կանխավճարի փոխհատուցում այն Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշի համար, որով կանխավճար է կատարվում (հոդված 4.2.Բ(1)),

7.24. Կանխավճարի մասին ծանուցման մեջ նշված գումարը վճարել Կանխավճարի համապատասխան ամսաթվին (հոդված 4.2.Գ, պարբերություն 4),

7.25. Բանկի կողմից միանձնյա հայեցողությամբ Կանխավճարի մասին դիմումը բացառության կարգով 30 (երեսուն) օրացուցային օրվանից պակաս օր առաջ արված նախնական ծանուցմամբ ընդունելու դեպքում յուրաքանչյուր Տրանշի համար Բանկին վճարել 10,000.00 եվրոյի (տասը հազար եվրո) չափով վճար, որի մասով մասնակի կամ ամբողջական կանխավճար է պահանջվում՝ հաշվի առնելով այդ կամավոր կանխավճարի հետ կապված Բանկի կրած վարչական ծախսերը (հոդված 4.2.Դ),

7.26. Բանկին անհապաղ տեղեկացնել, եթե տեղի է ունենում կամ հավանական է, որ տեղի կունենա Նախագծի ծախսերի կրճատման դեպք, Ոչ ԵՆԲ-ի կողմից ֆինանսավորման կանխավճարի դեպք, Օրենքի փոփոխության դեպք, և Պայմանագրի 4.3.Ա(1) և 4.3.Ա(2) հոդվածներով պահանջված գումարի վճարումը կատարել Բանկի կողմից նշված ամսաթվին, որը պահանջը ներկայացվելու ամսաթվից ոչ պակաս, քան 30 (երեսուն) օր հետո է (հոդվածներ 4.3.Ա(1), 4.3.Ա(2) և 4.3.Ա(3)),

7.27. անհապաղ կանխավճարի տեսքով վճարել Չմարված վարկի այն մասը, որը չի տրամադրվել Պայմանագրի 1.11 հոդվածին համապատասխան կամ չի վերատրամադրվել Պայմանագրի 1.12 հոդվածին համապատասխան՝ հաշվեգրված տոկոսի և Պայմանագրի համաձայն հաշվեգրված կամ չմարված մյուս բոլոր գումարների հետ միասին՝ Բանկի կողմից նշված ամսաթվին, և այդ ամսաթիվը պահանջը ներկայացվելու ամսաթվից ոչ պակաս, քան 30 (երեսուն) օր հետո է (հոդված 4.3.Ա(5)),

7.28. Բանկի կողմից 4.3.Ա հոդվածի համաձայն պահանջված ցանկացած գումար Պայմանագրի համաձայն հաշվեգրված կամ վճարման ենթակա ցանկացած տոկոսի կամ այլ գումարի հետ միասին, այդ թվում՝ առանց սահմանափակման, ցանկացած փոխհատուցում, որը 4.3.Գ հոդվածի համաձայն ենթակա է վճարման, վճարել Բանկի կողմից իր պահանջի մասին ծանուցման մեջ նշված Կանխավճարի ամսաթվին (հոդված 4.3.Բ),

7.29. Փոխհատուցման ենթակա կանխավճարի դեպքի պարագայում Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշի կանխավճար կատարելու դեպքում Բանկին Կանխավճարի ամսաթվին վճարել Կանխավճարի փոխհատուցում այն Ֆիքսված դրույքաչափով տրանշի համար, որով կանխավճար է կատարվում (հոդված 4.3.Գ(1)),

7.30. երաշխավորել, որ հետ վճարված կամ կանխավճարի տեսքով վճարված գումարը վերափոխառությամբ չի տրամադրվի (հոդված 4.4.Բ),

7.31. Պայմանագրում կամ Բանկի պահանջով այլ բան սահմանված չլինելու դեպքում տոկոսագումարներից, փոխհատուցման և մայր գումարից բացի բոլոր այլ գումարները վճարել Բանկի պահանջն ստացվելուց հետո 15 (տասնհինգ) օրվա ընթացքում (հոդված 5.2(ա)),

7.32. Պայմանագրի համաձայն վճարման ենթակա յուրաքանչյուր գումար վճարել Բանկի կողմից ծանուցված համապատասխան հաշվին՝ վճարման ռեկվիզիտներում նշելով Պայմանագրի համարը (հոդված 5.2(բ) և (գ)),

7.33. Պայմանագրի համաձայն փոխառված բոլոր գումարներն օգտագործել Նախագծի իրականացման համար և ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետությանը հասանելի լինեն Նախաբանի «բ» կետում նշված մյուս ֆինանսական միջոցները, այդ ֆինանսական միջոցներն անհրաժեշտ չափով ծախսվեն Նախագծի ֆինանսավորման համար, ինչպես նաև ապահովել, որ Փոխառության միջոցները չօգտագործվեն ապրանքների և ծառայությունների վաճառքի և ապրանքների և ծառայությունների ներմուծման ավելացված արժեքի հարկը, մաքսատուրքերը և ներմուծման այլ տուրքեր, հարկեր և Նախագծի իրականացման ընթացքում առաջացող այլ գանձումներ վճարելու համար (հոդված 6.1),

7.34. Նախագիծն իրականացնել Տեխնիկական նկարագրին համապատասխան՝ Բանկի հաստատմամբ դրանում ժամանակ առ ժամանակ կատարվող փոփոխություններով և ավարտել մինչև դրանում նշված վերջնական ամսաթիվը (հոդված 6.2),

7.35. Նախագծի ընդհանուր ծախսը Նախաբանի «բ» կետում նշված գնահատված թիվը գերազանցելու դեպքում ձեռք բերել ֆինանսներ՝ առանց Բանկին դիմելու գերազանցող ծախսերը ֆինանսավորելու համար, որ հնարավոր դառնա Նախագծի ավարտը՝ Տեխնիկական նկարագրին համապատասխան, և գերազանցող ծախսերը ֆինանսավորելու պլանների մասին առանց ձգձգման հաղորդել Բանկին (հոդված 6.3),

7.36. ի բավարարումն Բանկի՝ դրա Գնումների ուղեցույցում նկարագրված՝ դրա քաղաքականությանը համապատասխանող ընդունելի գնումների ընթացակարգերով գնել սարքավորումներ, անվտանգ ծառայություններ և պատվիրել աշխատանքներ Նախագծի համար (հոդված 6.4),

7.37. կատարել, իսկ համապատասխան դեպքերում ապահովել, որ Սյունիքի մարզպետարանը կատարի Պայմանագրի 6.5 հոդվածով սահմանված աշխատանքները (հոդված 6.5),

7.38. ապահովել, որ տեղի չունենա ենթանախագծի նույն բաղադրիչների կողմից ֆինանսավորում Բանկի կողմից տրամադրված այլ ֆինանսական միջոցներով, անկախ այն հանգամանքից՝ դրանք տրամադրվել են Պայմանագրի շրջա-

նակներում, թե այլ կերպ, այլ նվիրատուների/ֆինանսավորողների կողմից (հոդված 6.6(ա)),

7.39. ապահովել, որ Բանկն անհապաղ ծանուցվի որևէ Ենթանախագծի իրականացման կասեցման կամ չեղարկման մասին (հոդված 6.6(բ)),

7.40. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը պահպանի Բանկի բոլոր կիրառելի քաղաքականությունները և ուղեցույցները, այդ թվում (առանց սահմանափակման)՝ Բնապահպանական և սոցիալական չափանիշները և Գնումների ուղեցույցը, ինչպես նաև ապահովել, որ աշխատանքի ընդունվեն և առկա լինեն բավարար թվով պատշաճ որակավորում ունեցող աշխատակիցներ՝ այդ պահանջի կատարումն ապահովելու համար (հոդված 6.6(գ)),

7.41. ապահովել վերահսկողական ծառայությունների համար անհրաժեշտ ցանկացած ազգային լիցենզիայի ձեռքբերումը, ինչպես նաև ապահովել, որ իրավական պաշտպանության միջոցներով վերանայման ընթացակարգերը հասանելի լինեն ցանկացած կողմի, որը շահագրգռված է եղել կոնկրետ պայմանագիր ձեռք բերելու հարցում, վնաս է կրել ենթադրյալ խախտման հետևանքով, կամ առկա է այդպիսի վտանգ (հոդվածներ 6.6(դ) և 6.6(ե)),

7.42. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը Ենթանախագծերի կամ որևէ Ենթանախագծի բոլոր պայմանագրերի մրցութային փաստաթղթերում հստակ հիշատակի առկա իրավական պաշտպանության ազգային մեխանիզմի հասանելիությունը (հոդված 6.6(զ)),

7.43. ապահովել, որ Բանկի կողմից ֆինանսավորման ենթակա պայմանագրերի մրցութային փաստաթղթերի՝ տեղական նախապատվությունների/տեղական արտադրանքի վերաբերյալ դրույթները չհակասեն Բանկի պահանջներին (այդ թվում՝ Գնումների ուղեցույցի պահանջներին) և գնումների գործընթացում տեղական նախապատվությունների/տեղական արտադրանքի վերաբերյալ պահանջներ պարունակող Ենթանախագծերը, որոնք հակասում են Գնումների ուղեցույցին, չեն համապատասխանում այս գործողության իրականացման համար (հոդված 6.6(է)),

7.44. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը յուրաքանչյուր տրամադրումից առաջ Բանկ ներկայացնի գնումների մանրամասն պլան և անհապաղ տեղեկացնի Բանկի գնումների սկզբնական պլանում (պլաններում) կատարված ցանկացած փոփոխության մասին (հոդված 6.6(ը)),

7.45. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը խորհրդակցի Բանկի հետ՝ Բանկի կողմից ֆինանսավորվող պայմանագրերի փոփոխությունների առնչությամբ, և փորձի մինչև Բանկի կողմից ֆինանսավորվող պայմանագրերում էական փոփոխություններ կատարելը ձեռք բերել Բանկի համաձայնությունը (համաձայն Գնումների ուղեցույցի) (հոդված 6.6(թ)),

7.46. ապահովել, որ յուրաքանչյուր Ենթանախագծի արտոնություններ հավասարապես հասանելի լինեն բոլորին՝ խտրականության բացառման, մասնակցության

և թափանցիկության ապահովման սկզբունքների հիման վրա, ազդակիր անձանց տրամադրվեն Ենթանախագծերով և Հայաստանի օրենքներով սահմանված աջակցության մասին թափանցիկ և հասանելի տեղեկություններ և դյուրացվի տեղահանված անձանց ինտեգրումն իրենց ներկայիս բնակության վայրում (հոդված 6.6(ժ)),

7.47. Բանկի կողմից ֆինանսավորման ներկայացված ցանկացած Ենթանախագծի դեպքում ապահովել, որ այն չդառնա Հայաստանում նոր ակտիվ հակամարտության պատճառ, դրա իրականացման վայրը չլինի Հայաստանի կառավարության վերահսկողությունից դուրս գտնվող տարածքներում (հոդված 6.6(ժա)),

7.48. ներդնել և վարել որակի կառավարման համակարգ, որը երաշխավորում է, որ գործողության նպատակներն իրագործվեն, այդ թվում (առանց սահմանափակման)՝ շինարարական աշխատանքների որակը համապատասխանի միջազգային լավագույն գործելակերպերին, եթե կիրառելի են, և շինարարական աշխատանքների ընթացքն արձանագրվի շինարարական հրապարակի հաշվառման մատյաններում (հոդված 6.6(ժբ)),

7.49. Բանկին թույլատրել ստուգումներ իրականացնել Ենթանախագծի իրականացման գործընթացի տարբեր փուլերում՝ չսահմանափակվելով Պայմանագրի 6.6 հոդվածի «ժգ» կետում շարադրված բաղադրիչներով (հոդված 6.6(ժգ)),

7.50. ապահովել, որ իրենց պահանջով Բանկին և նրա աշխատակիցներին, գործակալներին, խորհրդականներին և խորհրդատուներին պատշաճ ձևով հասանելիություն տրվի ցանկացած տեղամասի և փաստաթղթի, որն անհրաժեշտ է Պայմանագրի 6.6 հոդվածի «ժգ» կետում նշված բաղադրիչներն ստուգելու համար (հոդված 6.6(ժդ)),

7.51. Բանկի համար ընդունելի ձևով և Բանկի կողմից ծանուցված ժամկետներում վերացնել Ենթանախագծի հետ կապված ցանկացած թերություն, սխալ, բացթողում կամ անօրինականություն, որոնք ի հայտ են բերել Պայմանագրի 6.6 հոդվածի «ժդ» կետում նշված անձինք (հոդված 6.6(ժե)),

7.52. ապահովել, որ ԾԻԳ-ի գործունեությունը պահպանվի մինչև գործողության իրականացման ժամկետի ավարտը՝ Բանկի համար ընդունելի աշխատակիցներով (հոդված 6.6(ժզ)),

7.53. ապահովել տեխնիկական աջակցության համապատասխան թիմի օպտիմալ աշխատանքը, կատարյալ դեպքում՝ Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի տարածքներում՝ ԾԻԳ-ի աշխատակիցների հետ սերտ համագործակցությամբ, և կատարյալ դեպքում Հայաստանի տարածքային զարգացման հիմնադրամի պատասխանատու տնօրենի, ինչպես նաև համապատասխան պատասխանատու նախարարի տեղակալի (տեղակալների) հետ հանդիպելու մշտական հնարավորությունը՝ տեխնիկական խորհրդատվության և ուղղիչ միջոցառումների իրականացման նպատակով (հոդված 6.6(ժէ)),

7.54. նպաստել տեխնիկական աջակցության հարցերով այլ խորհրդատուների առաքելության իրականացմանը, որոնց վարձել է Բանկը ոլորտային խորհրդատվություն տրամադրելու և Ենթանախագծի դիտանցում իրականացնելու համար (հոդված 6.6(ժը)),

7.55. կասեցնել Ենթանախագծի իրականացման թույլտվությունը և Տրանշի ցանկացած մասի վճարումն այն կողմին, որի նկատմամբ կամ որի ղեկավարության մասով իրականացվում է քննություն համապատասխան մարմնի կողմից՝ Արգելված վարքագիծ դրսևորելու առնչությամբ (հոդված 6.6(ժթ)),

7.56. ապահովել, որ Ենթանախագծի (Ենթանախագծեր) կամ այլ նպատակներով հողեր ձեռք չբերվեն Պայմանագրի շրջանակներում Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական միջոցներով, և ցանկացած այլ՝ Բանկի համար անթույլատրելի ծախս չկատարվի դրա միջոցներից (ավելացված արժեքի հարկ (ԱԱՀ) և այլ հարկեր ու տուրքեր, շենքերի գնում, սպասարկման և այլ գործառնական ծախսեր, գործառնական ծախքեր, օգտագործված գույքի ձեռքբերում, շինարարության ընթացքում տոկոսներ, հանրային բնական ռեսուրսների օգտագործման լիցենզիաների, արտոնագրերի, ապրանքանիշերի և ապրանքային նշանների գնում, բացառապես ֆինանսական գործարքներ) (հոդված 6.6(հ)),

7.57. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը, ցանկացած համապատասխան իրականացնող գերատեսչություն կամ պատվիրակված մարմին Բանկի համար ընդունելի ձևով մշակեն սակագնային ռազմավարություն, որով ապահովվում է ջրային ակտիվների ֆինանսական կայունությունը՝ գործառնական և սպասարկման ծախսերի (ԳՍ ծախսեր) և կապիտալ ծախքերի (CAPEX) ամորտիզացիան գոնե որոշ չափով ծածկելու համար՝ միաժամանակ նաև հաշվի առնելով ցածր եկամուտ ունեցող տնային տնտեսություններին հասանելիությունը (հոդված 6.6(իա)),

7.58. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը և ցանկացած համապատասխան իրականացնող գերատեսչություն կամ պատվիրակված մարմին ձեռնարկեն անհրաժեշտ միջոցառումներ, որ Սյունիքի տեղական համայնքները և կոմունալ տնտեսությունները, որոնք օգտվում են Վարկային միջոցներից, կարողանան գանձել ԳՍ ծախսերի լիարժեք փոխհատուցման սակագներ՝ Բանկի կողմից ֆինանսավորվող Ենթանախագծերի մասով շինարարության իրականացման վերջին տարվանից սկսած՝ միաժամանակ ապահովելով ցածր եկամուտ ունեցող տնային տնտեսությունների համար հասանելիությունը (հոդված 6.6(իբ)),

7.59. ապահովել, որ Իրականացնող մարմինն ավարտի գենդերային գնահատումը և կազմի գենդերային գործողությունների ծրագիր՝ իրականացման նպատակով, ինչպես նաև Ենթանախագծերի մեծամասնության մեջ ընդգրկվեն համապատասխան միջոցառումներ, որոնց արդյունքում դրանք կդառնան գենդերային արձագանքող և ներառական, ինչպես նաև ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը տրամադրի շահառուների մասին տվյալներ՝ տարբերակված ըստ սեռերի, գործո-

ղության համապատասխան արդյունքների համար, ինչպես նաև գենդերային արձագանքման և ներառականության ապահովման գործընթացում առաջընթացի մասին թարմացված ընդհանուր տեղեկություններ՝ որպես գործողության իրականացման մասին տեղեկությունների մաս (հոդված 6.6(իգ)),

7.60. բոլոր առումներով պահպանել այն բոլոր օրենքները, որոնք տարածվում են Հայաստանի Հանրապետության կամ Նախագծի վրա, եթե դրանք չպահպանելն էականորեն կվնասի Հայաստանի Հանրապետության՝ Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները կատարելու կարողությունը (հոդված 6.7),

7.61. ապահովել Պայմանագրի 6.8 հոդվածում հաշվապահական մատյանների և գրառումների վարմանը ներկայացվող պահանջների կատարումը (հոդված 6.8),

7.62. ապահովել Պայմանագրի 6.9 հոդվածում շարադրված՝ բարելավրությանը ներկայացվող պահանջների կատարումը (հոդված 6.9),

7.63. երաշխավորել տվյալների պաշտպանությունը՝ Պայմանագրի 6.10 հոդվածի պահանջներին համապատասխան (հոդված 6.10),

7.64. Բանկին երաշխավորել և հավաստիացնել Պայմանագրի 6.11 հոդվածի դրույթների կատարումը (հոդված 6.11),

7.65. Համաձայն Գնումների ուղեցույցում Հայաստանի Հանրապետության համար սահմանված՝ շահերի բախումն արդյունավետորեն կանխելու, բացահայտելու և վերացնելու ընդհանուր պարտավորության՝ անել և ապահովել, որ մինչև Նախագծի շրջանակներում ֆինանսավորվող պայմանագրի շնորհումն Իրականացնող մարմինն անի Պայմանագրի 6.12 հոդվածում նշված գործողությունները (հոդված 6.12),

7.66. ապահովել, որ դրա՝ Պայմանագրի դասակարգմամբ սահմանված վճարային պարտավորությունները դասակարգվեն և կդասակարգվեն ոչ պակաս, քան *pari passu* վճարման իրավունքի նկատմամբ՝ դրա պարտքային գործիքներից որևէ մեկով սահմանված բոլոր այլ ընթացիկ և հետագա չապահովված և չստորադասված պարտավորությունների հետ՝ բացառությամբ ընդհանրապես ընկերությունների նկատմամբ կիրառվող օրենքով պարտադիր նախընտրված պարտավորությունների (հոդված 7.1),

7.67. որևէ երրորդ կողմի Ապահովում տրամադրելու կամ տրամադրելու պայմանավորվածության դեպքում որևէ ընթացիկ կամ հետագա չապահովված և չստորադասված պարտավորության կատարման համար, որը սահմանված է դրա որևէ պարտքային գործիքով կամ որևէ նախապատվությամբ կամ առաջնահերթությամբ՝ կապված դրա հետ, Բանկի կողմից պահանջվելու դեպքում Բանկին տրամադրել համարժեք Ապահովում Պայմանագրով սահմանված իր պարտավորությունների կատարման համար, կամ Բանկին տրամադրել համարժեք նախապատվություն կամ առաջնահերթություն (հոդված 7.2),

7.68. Հայաստանի Հանրապետության կամ Խմբի որևէ այլ անդամ որևէ այլ ֆինանսական վարկատուի հետ ֆինանսավորման համաձայնագիր կնքելու դեպքում, որը ներառում է վարկանիշի կորստի մասին դրույթ կամ դրա ֆինանսական ցուցանիշի վերաբերյալ պարտավորություն կամ այլ դրույթ, եթե կիրառելի է, որը Պայմանագրով նախատեսված չէ կամ ավելի բարենպաստ է համապատասխան ֆինանսական վարկատուի համար, քան Պայմանագրի որևէ համարժեք դրույթ՝ Բանկի համար, Բանկին անհապաղ տեղեկացնել և Բանկին տրամադրել առավել բարենպաստ դրույթի օրինակ (հոդված 7.3),

7.69. Բանկին տրամադրել Պայմանագրի 8.1 հոդվածում սահմանված՝ Նախագծի վերաբերյալ տեղեկությունները (հոդված 8.1),

7.70. պահանջի դեպքում և ողջամիտ ժամկետում Բանկ ներկայացնել Հայաստանի Հանրապետությանը ներկայացվող՝ Բանկի պատշաճ ուսումնասիրության պահանջների՝ ներառյալ «Ճանաչիր քո հաճախորդին» (ՃԲՀ) կամ նույնականացման և ստուգման համանման ընթացակարգերի կատարման վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկություններ, ապացույց կամ փաստաթուղթ և անհապաղ տեղեկացնել Բանկին Պայմանագրի 8.2 հոդվածի «բ» կետով սահմանված դեպքերի ի հայտ գալու մասին (հոդված 8.2),

7.71. թույլ տալ, որ Բանկը, և երբ դա պահանջվում է ԵՄ օրենսդրության համապատասխան պարտադիր դրույթներով կամ համաձայն ՀՁՄՀԳ-ԳԵ կանոնակարգի կամ Ֆինանսական կանոնակարգի, եթե կիրառելի է, Աուդիտորների Եվրոպական դատարանը, Եվրոպական հանձնաժողովը, Խարդախության դեմ պայքարի Եվրոպական գրասենյակը և Եվրոպական դատախազությունը, ինչպես նաև վերը նշված անձանց կողմից նշանակված անձինք (յուրաքանչյուրը՝ Համապատասխան կողմ) այցելեն Նախագծի մաս կազմող վայրեր, կայանքներ և աշխատանքների իրականացման վայրեր, գրուցեն Հայաստանի Հանրապետության, ԾԻԳ-ի ներկայացուցիչների հետ և չխոչընդոտեն Նախագծում ընդգրկված կամ Նախագծի հետ առնչություն ունեցող որևէ այլ անձի հետ շփումները, ըստ իրենց ցանկության՝ անցկացնեն քննություններ, զննություններ, տեղում իրականացվող աուդիտ և ստուգումներ, ինչպես նաև ստուգեն Հայաստանի Հանրապետության՝ Փոխառության, Պայմանագրի և Նախագծի կատարման վերաբերյալ վարվող մատյաններն ու արձանագրությունները և հնարավորություն ունենան պատճենելու համապատասխան փաստաթղթերն այնքանով, որքանով օրենքն է թույլատրում (հոդված 8.3(ա)),

7.72. Բանկին և ցանկացած Համապատասխան կողմի տրամադրել կամ ապահովել, որ Բանկին և Համապատասխան կողմերին տրամադրվի հասանելիություն տեղեկությունների, շինությունների և փաստաթղթերի նկատմամբ, ինչպես նաև Պայմանագրի 8.3 հոդվածում նկարագրված նպատակներին հասնելու համար անհրաժեշտ ամբողջական աջակցություն (հոդված 8.3(բ)),

7.73. Եվրոպական հանձնաժողովին և Հայաստանի Հանրապետությունում ԵՄ պատվիրակությանը թույլ տալ մասնակցել Պայմանագրի, Փոխառության կամ Նախագծի առնչությամբ Բանկի կողմից կազմակերպվող դիտանցման ցանկացած առաքելության (հոդված 8.3(գ)),

7.74. ընդունել և համաձայնել, որ Բանկը կարող է ստիպված լինել Հայաստանի Հանրապետության, Փոխառության, Պայմանագրի և (կամ) Նախագծի վերաբերյալ տեղեկություններ և նյութեր փոխանցել Եվրոպական միության ցանկացած հաստատության կամ մարմնի, այդ թվում՝ Առողջապահության եվրոպական դատարանին, Եվրոպական հանձնաժողովին, ԵՄ ցանկացած համապատասխան պատվիրակության, Խարդախության դեմ պայքարի եվրոպական գրասենյակին և Եվրոպական դատախազությանը, եթե դա նրանց անհրաժեշտ է իրենց առաջադրված խնդիրները ԵՄ օրենսդրությանը (այդ թվում՝ ՀՀԿԿ կանոնակարգին և Ֆինանսական կանոնակարգին) համապատասխան կատարելու համար, ինչպես նաև ընդունել և համաձայնել, որ Բանկը կարող է իր կայքում և (կամ) սոցիալական ցանցերում հրապարակել ԿԶԵՀ + ՀՆՊ1 Երաշխիքային համաձայնագրի շրջանակներում Պայմանագրի համաձայն տրամադրվող ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկություններ հրապարակել և (կամ) մամուլի հաղորդագրություններ ներկայացնել, այդ թվում՝ Վարկառուի անվանումը, հասցեն և հիմնադրման երկիրը, ֆինանսավորման նպատակը, ինչպես նաև Պայմանագրով ստացվող ֆինանսական աջակցության տեսակն ու չափը (հոդված 8.4(ա)),

7.75. վճարել Պայմանագրի կամ դրա հետ կապված որևէ փաստաթղթի կատարումից կամ իրականացումից առաջացող և Փոխառության համար տրամադրված ցանկացած Ապահովման ստեղծման, կատարելագործման, գրանցման կամ կատարման հետ կապված բոլոր Հարկերը, տուրքերը, վճարները և ցանկացած տեսակի այլ վճարումներ, այդ թվում՝ դրոշմանիշային վճարը և գրանցման վճարները, որքանով դա կիրառելի է (հոդված 9.1, պարբերություն 1),

7.76. վճարել Պայմանագրով սահմանված ամբողջ մայր գումարը, տոկոսները, փոխհատուցումներն ու վճարման ենթակա այլ գումարներ համախառն՝ առանց որևէ պահումների կամ ազգային կամ տեղական ցանկացած տեսակի այլ վճարումներից նվազեցումների, իսկ որևէ այդպիսի պահում կամ նվազեցում կատարելու պարտավորության դեպքում մեծացնել Բանկին կատարվող վճարումն այնպես, որ այդ պահումից կամ նվազեցումից հետո Բանկի կողմից ստացվող զուտ գումարը հավասար լինի վճարման ենթակա գումարին (հոդված 9.1, պարբերություն 2),

7.77. կրել բոլոր գանձումներն ու ծախսերը, այդ թվում՝ մասնագիտական, բանկային կամ արտարժույթի փոխարկման հետ կապված ծախսերը, որոնք կրում են՝ կապված Պայմանագրի կամ դրա հետ կապված որևէ փաստաթղթի պատրաստման, կատարման, իրականացման, կիրարկման և գործողության դադարեցման, Պայմանագրում կամ դրա հետ կապված որևէ փաստաթղթում կատարվող որևէ

փոփոխության, լրացման կամ չեղարկման, ինչպես նաև Փոխառության ցանկացած ապահովման փոփոխության, ստեղծման, կառավարման, կատարման և իրականացման հետ (հոդված 9.2),

7.78. Բանկին վճարել ցանկացած ծախս կամ ծախք, որը Բանկը կատարել է, կամ որը Բանկը կրել է որևէ օրենքի կամ կանոնակարգի ընդունման կամ դրանում որևէ փոփոխություն կատարելու (կամ մեկնաբանման, դրա նորմերի կիրառման կամ դրա կիրառման) կամ որևէ օրենքի կամ կանոնակարգի հետ համապատասխանությունն ապահովելու հետևանքով, որն առաջացել է Պայմանագիրն ստորագրելու ամսաթվից հետո, որի համաձայն կամ որի արդյունքում Բանկը պարտավոր է կրել լրացուցիչ ծախսեր Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսավորումն ապահովելու կամ իր պարտականությունները կատարելու համար, կամ Պայմանագրով Բանկին պարտք ցանկացած գումար, կամ Բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը Վարկ կամ Փոխառություն տրամադրելու արդյունքում առաջացած ֆինանսական եկամուտը նվազեցվում է կամ վերացվում (հոդված 9.3(ա)),

7.79. չսահմանափակելով Բանկի՝ Պայմանագրով կամ որևէ կիրառելի օրենքով սահմանված որևէ այլ իրավունք՝ փոխհատուցել Բանկին և դրան զերծ պահել կորուստներից, որոնք առաջանում են որևէ ամբողջական կամ մասնակի մարման արդյունքում, որը կատարվում է Պայմանագրով հստակ սահմանված եղանակից բացի այլ եղանակով (հոդված 9.3(բ)),

7.80. անմիջապես վճարել Չմարված փոխառության ամբողջ գումարը կամ դրա մի մասը (ինչպես պահանջում է Բանկը) հաշվեգրված տոկոսների և Պայմանագրով սահմանված բոլոր այլ հաշվեգրված կամ չմարված գումարների հետ միասին՝ Բանկի կողմից Պայմանագրի 10.1.Ա և 10.1.Բ հոդվածների դրույթների համաձայն ներկայացված գրավոր պահանջի դեպքում (հոդված 10.1),

7.81. Ֆիքսված դրույքաչափով որևէ տրանշի մասով 10.1 հոդվածի համաձայն սահմանված պահանջ ներկայացվելու դեպքում Բանկին վճարել պահանջված գումարը՝ որպես կանխավճար վճարման ենթակա մայր գումարի ցանկացած չափի համար փոխհատուցման հետ միասին և այդ փոխհատուցումը հաշվեգրել Բանկի՝ պահանջի մասին ծանուցման մեջ նշված վճարման ժամկետից և հաշվարկել այն հիմքով, որ կանխավճարը կատարվի նշված օրը, և Բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը տեղեկացված գումարի համար՝ որպես 10.3.Ա հոդվածում նշված ավելցուկի գործող արժեք (հաշվարկված կանխավճարը կատարելու օրվա դրությամբ), եթե առկա են Պայմանագրի 10.3.Ա(ա) և 10.3.Ա(բ) հոդվածներով հաշվարկված տոկոսներ (հոդված 10.3.Ա),

7.82. Պայմանագրի 10.3 հոդվածի համաձայն վճարման ենթակա գումարները վճարել Բանկի կողմից ներկայացվող պահանջի մեջ նշված օրը (հոդված 10.3.Բ),

7.83. հիմնականում հրաժարվել ամբողջ անձեռնմխելիությունից, որը Հայաստանի Հանրապետությունը կամ նրա ակտիվները կամ եկամուտներն այլ կերպ

կարող են ունենալ որևէ պետությունում, այդ թվում՝ դատարանի որոշման կամ կարգադրության միջոցով որևէ բավարարում տալը՝ պարտավորություններն իրապես կատարելու կամ ակտիվները կամ եկամուտները վերականգնելու համար և վճիռը կատարելու համար կամ գույքային հայցով Հայաստանի Հանրապետության ակտիվներից և եկամուտներից ցանկացածի նկատմամբ արգելանք, կալանք դնելու կամ դրանց վաճառքի համար Հայաստանի Հանրապետության ակտիվների կամ եկամուտների նկատմամբ որևէ գործընթացի հարուցումը (հոդված 11.3),

7.84. անհապաղ գրավոր տեղեկացնել Բանկին Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան կոնտակտային տվյալներում կատարված ցանկացած փոփոխության մասին (հոդված 12.1.Գ),

7.85. ապահովել Ծրագրի իրականացումը Պայմանագրի Ա Հավելվածում սահմանված պահանջներին համապատասխան (Հավելված Ա),

7.86. Տոկոսի վերանայման/փոխարկման առաջարկի մասով Ֆիքսված դրույքաչափը կամ Սպրեդը պատշաճ կերպով գրավոր ընդունելու դեպքում՝ Տոկոսի վերանայման/փոխարկման ամսաթվին և դրանից հետո սահմանված Վճարման ամսաթվերին վճարել հաշվեգրված տոկոս (Հավելված Դ, պարբերություն «Բ»),

7.87. Տոկոսի մասնակի վերանայման/փոխարկման դեպքում՝ Տոկոսի վերանայման/փոխարկման ամսաթվին՝ առանց փոխհատուցման, հետ վճարել Տրանշի այն մասը, որի վրա Տոկոսի վերանայման/փոխարկման մասին դիմումը չի տարածվում, և որը, հետևաբար, ենթակա է Տոկոսի վերանայման/փոխարկման (Հավելված Դ, պարբերություն «Գ», մաս 1),

Տոկոսի վերանայման/փոխարկման մասին դիմում չներկայացնելու կամ Տրանշի համար Տոկոսի վերանայման/փոխարկման առաջարկը գրավոր չընդունելու դեպքում, կամ եթե կողմերը Բանկի կողմից Պայմանագրի Հավելված Դ-ի «Ա» պարբերության համաձայն պահանջված փոփոխությունը գործողության մեջ չեն դնում, ապա Տոկոսի վերանայման/փոխարկման ամսաթվին՝ առանց փոխհատուցման, հետ վճարել Տրանշն ամբողջությամբ (Հավելված Դ, պարբերություն «Գ», մաս 2):

8. Համաձայն Պայմանագրի 11.1 և 11.2 հոդվածների՝ Պայմանագիրը և դրանից ծագող կամ դրա հետ կապված ցանկացած ոչ պայմանագրային պարտավորություն կարգավորվում է Լյուքսեմբուրգի օրենքներով, իսկ Լյուքսեմբուրգ քաղաքի դատարաններն ունեն բացառիկ իրավազորություն՝ կարգավորելու Պայմանագրից ծագող կամ դրա հետ կապված ցանկացած վեճ (Վեճ) (այդ թվում՝ սույն Պայմանագրի առկայության, վավերության կամ լուծման կամ այն չեղյալ ճանաչելու հետևանքների հետ կապված վեճ) կամ Պայմանագրից ծագող կամ դրա հետ կապված ցանկացած ոչ պայմանագրային պարտավորություն:

Կողմերը համաձայնում են, որ Լյուքսեմբուրգ քաղաքի դատարաններն ամենահամապատասխան ու ամենահարմար դատարաններն են նրանց միջև Վեճերը կարգավորելու համար, ուստի՝ որևէ առարկություն չեն ներկայացնի:

9. Պայմանագրի 1.2.Բ հոդվածի վերջին պարբերությամբ սահմանվում է, որ Կողմերը համաձայնում են, որ Հատկացման առաջարկը կարող է Բանկի կողմից ներկայացվել չստորագրված փաստաթղթի ձևով, և այդ դեպքում այն համարվում է Բանկի անունից պատշաճ կերպով կատարված և տրամադրված՝ պայմանով, որ այդ Հատկացման առաջարկն ուղարկվել է էլեկտրոնային փոստով՝ հետևյալ էլեկտրոնային հասցեից՝ EIB-FirmDisbursementOffer@eib.org, Վարկառուի՝ Պայմանագրի 12.1.Բ հոդվածում նշված էլեկտրոնային հասցեին:

10. Սահմանադրական դատարանն արձանագրում է, որ Պայմանագրում հղում է կատարվում 2008 թվականի փետրվարի 29-ին Հայաստանի Հանրապետության և Բանկի միջև կնքված՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Բանկի գործունեությունը կարգավորող շրջանակային համաձայնագրին, որը Հայաստանի Հանրապետությունը վավերացրել է «Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև 2008 թվականի փետրվարի 12-ին Լյուքսեմբուրգում և 2008 թվականի փետրվարի 29-ին Երևանում ստորագրված՝ «Հայաստանի Հանրապետությունում Եվրոպական ներդրումային բանկի գործունեության կառավարման համար» շրջանակային համաձայնագիր» վերտառությամբ՝ Ազգային Ժողովի 2008 թվականի հոկտեմբերի 1-ի Ն-099-4 որոշմամբ:

11. Սահմանադրական դատարանն անհրաժեշտ է համարում արձանագրել, որ սույն գործը դատաքննության նախապատրաստելու ընթացքում Պայմանագրի հայերեն պաշտոնական թարգմանության և դրա բնօրինակ տեքստերի միջև ի հայտ էին եկել տասնյակ անճշտություններ, թարգմանչական էական, բովանդակային անհամապատասխանություններ, մտքի սխալներ: Գործով զեկուցող դատավորը սույն գործով դիմողից՝ 10.10.2025 թ., ապա դիմողի ներկայացուցչից՝ 20.10.2025 թ. պահանջել է մեկամյա ժամկետում Սահմանադրական դատարանին ներկայացնել Պայմանագրի հայերեն՝ ամբողջովին նոր թարգմանությամբ տեքստը: 2025 թվականի նոյեմբերի 3-ին Սահմանադրական դատարան է մուտքագրվել Պայմանագրի հայերեն պաշտոնական թարգմանության ճշգրտված տարբերակը, որի ուսումնասիրության արդյունքներով պարզվել է, որ անհամապատասխանություններն ամբողջությամբ վերացված չեն:

Սահմանադրական դատարանը գտնում է՝ թեև թարգմանչական անհամապատասխանություններն ու անճշտությունները բովանդակային առումով խնդիր չեն հարուցում Պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունների սահմանադրականության բացահայտման տեսանկյունից, այդուհանդերձ, կարող են որոշակի խնդիրներ առաջացնել Պայմանագրի մեկնաբանման և կիրառման ներպետական գործընթացներում:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց** .

1. Հայաստանի Հանրապետության և Եվրոպական ներդրումային բանկի միջև 2025 թվականի հուլիսի 16-ին ստորագրված «Հայաստան - Դիմակայուն Սյունիք ծրագիր» ԿԶԵՀ + Հատուկ ներդրումային պատուհան 1» ֆինանսական պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

17 նոյեմբերի 2025 թվականի
ՍԴՈ-1804